

Effektiv Kode med C og C++

Forelesning 5, vår 2015
Alfred Bratterud

Agenda:

- * Litt repetisjon
  - * Constructorer og destructorer
- * Klasser og headerfiler
- * Makefile
- * Exceptions
- * Iteratorer
- * Oppklaring: Map og nøkler

Litt repetisjon

---

konstruktører i klasser

- * Konstruktøren har som jobb å initialisere alle medlemmer - ved å kalle deres konstruktører.
- * **OBS:** Lager du en konstruktør selv, uten argumenter, mister du den «implisitte» default-konstruktøren som lages for deg
- * I alle egne konstruktører må alle medlemmer initialiseres manuelt - evt. ved å kalle default-konstruktør.

- * Man må da initialisere slik:

```
class student{  
    int nr;  
    int nr = 0; // OK i C++11  
    int birth_year{1979} // OK i C++11  
    string name;  
public:  
    student(string name): nr{10}, name(name) { ... }  
    int get_nr();  
    string get_name();  
};
```


Destruktorer

- * Destruktor har ansvar for å rydde opp, dvs. frigjøre det minnet / evt. andre ressurser klassen har satt av.
- * Destruktoeren til en klasse "myClass" heter " ~myClass()"
- * Vi kan lage egne, som vanlig, men alle objekter har en "default destructor"
- * ....Den kaller destructoren til medlemmene. Default destructor for peker?
- * Hva vil vi typisk gjøre i en "destructor"?
  - * Frigjøre alt klassen allokererte med new!
  - * Evt. lukke filer!
- * Fantastisk garanti: Destructor kalles alltid når variabel går ut av skop.
- * Hvorfor har vi ikke destructorer i java/php?
  - * Alle problemene i C++ skyldes pekere ;-)

Interface v.s. Implementation

- * “**Interfacet**” til en klasse (eller et bibliotek) består av deklarasjoner av alle medlemmene, men kun med “signaturene” til funksjonene
  - * Denne ligger gjerne i en egen “header-fil” (class_student.hpp)
- * “**Implementasjonen**” ligger gjerne i en annen fil (class_student.cpp), som “inkluderer” header-fila
- * Fordi vi da kan «interface»/«snakke» med ferdig kompilerte klasser, kun ved å kjenne til header fila
- * Skjer via «linking» mellom din binærfil og den ferdig kompilerte klassen
  - * Gjøres av «linkeren» (GNU ld i Linux-vm'en)
  - * Kan gjøres «Statisk» eller «dynamisk» - til og med «run time»
  - * I Windows: **.dll**'er er delte, ferdigkompilerte biblioteker. I Linux: **.so**
- * **G++ kompilerer *og* linker. For å kun kompilere - bruk `g++ -c myfile.cpp`. Det genererer en kompilert objektfil **myfile.o** som kan linkes med andre filer.**

Kursstandard: header

“Include guard”:
En macro som hindrer
multippel inkludering

“Include guard”

```
#ifndef STUDENT_HPP
#define STUDENT_HPP

#include <fstream>
#include <vector>

class Student{
    std::vector<std::string> names_;
    std::string email_{"N/A"};
    std::string studnr_{"N/A"};

    static int current_nr_;
public:

    /** Construct with names only. Email will be N/A */
    Student(std::initializer_list<std::string> names);
    Student(std::initializer_list<std::string> names,
            std::string mail);
    std::string str();

    /** Get student number. */
    std::string nr();

    static bool valid_studnr(std::string);
    static std::string generate_studnr();
};

#endif
```


Kursstandard: header

“Include guard”:
En macro som hindrer
multippel inkludering

Vi trenger kanskje «PI» eller
«Card» flere steder i
programmet - men klasser
og variabler kan ikke
deklarerer flere ganger!
(Funksjonssignaturer går,
men ikke kropp.)

“Include guard”

```
#ifndef STUDENT_HPP
#define STUDENT_HPP

#include <fstream>
#include <vector>

class Student{
    std::vector<std::string> names_;
    std::string email_{"N/A"};
    std::string studnr_{"N/A"};

    static int current_nr_;
public:

    /** Construct with names only. Email will be N/A */
    Student(std::initializer_list<std::string> names);
    Student(std::initializer_list<std::string> names,
            std::string mail);
    std::string str();

    /** Get student number. */
    std::string nr();

    static bool valid_studnr(std::string);
    static std::string generate_studnr();
};

#endif
```


Kursstandard: header

“Include guard”:
En macro som hindrer
multippel inkludering

Ingen “using namespace std;”

“Include guard”

```
#ifndef STUDENT_HPP
#define STUDENT_HPP

#include <fstream>
#include <vector>

class Student{
    std::vector<std::string> names_;
    std::string email_{"N/A"};
    std::string studnr_{"N/A"};

    static int current_nr_;
public:

    /** Construct with names only. Email will be N/A */
    Student(std::initializer_list<std::string> names);
    Student(std::initializer_list<std::string> names,
            std::string mail);
    std::string str();

    /** Get student number. */
    std::string nr();

    static bool valid_studnr(std::string);
    static std::string generate_studnr();
};

#endif
```


Kursstandard: header

“Include guard”:
En macro som hindrer
multippel inkludering

Ingen “using namespace std;”

En klasse, helt uten
kropper. Men- vi har med
includes for å kunne bruke
typene som medlemmer

“Include guard”

```
#ifndef STUDENT_HPP
#define STUDENT_HPP

#include <fstream>
#include <vector>

class Student{
    std::vector<std::string> names_;
    std::string email_{"N/A"};
    std::string studnr_{"N/A"};

    static int current_nr_;
public:

    /** Construct with names only. Email will be N/A */
    Student(std::initializer_list<std::string> names);
    Student(std::initializer_list<std::string> names,
            std::string mail);
    std::string str();

    /** Get student number. */
    std::string nr();

    static bool valid_studnr(std::string);
    static std::string generate_studnr();
};

#endif
```


Header + Implementasjon

```
#include "student.hpp"

// Not included in header - why?
#include <iostream>

using namespace std;

Student::Student(initializer_list<string> names,
                 string mail) :
    names_{names}, email_{mail}
{
    cout << "Constructing student "
          << *names.begin() << endl;
}

Student::Student(initializer_list<string> names) :
    Student{names, "N/A"} {}

string Student::str() {
    string name = "";
    for(auto n : names_)
        name += " " + n;
    return name + " <" + email_ + ">";
}
```

```
#ifndef STUDENT_HPP
#define STUDENT_HPP

#include <fstream>
#include <vector>

class Student {
    std::vector<std::string> names_;
    std::string email_{"N/A"};
    std::string studnr_{"N/A"};

    static int current_nr_;
public:

    /** Construct with names only. Email will be N/A */
    Student(std::initializer_list<std::string> names);
    Student(std::initializer_list<std::string> names,
            std::string mail);
    std::string str();

    /** Get student number. */
    std::string nr();

    static bool valid_studnr(std::string);
    static std::string generate_studnr();
};

#endif
```


Header + Implementasjon

```
#include "student.hpp"

// Not included in header - why?
#include <iostream>

using namespace std;

Student::Student(initializer_list<string> names,
                 string mail) :
    names_{names}, email_{mail}
{
    cout << "Constructing student "
          << *names.begin() << endl;
}

Student::Student(initializer_list<string> names) :
    Student{names, "N/A"} {}

string Student::str() {
    string name = "";
    for(auto n : names_)
        name += " " + n;
    return name + " <" + email_ + ">";
}
```

```
#ifndef STUDENT_HPP
#define STUDENT_HPP
```

OK i implementasjonen!
Hvorfor?

```
#include <string>
#include <vector>

class Student {
    std::vector<std::string> names_;
    std::string email_{ "N/A" };
    std::string studnr_{ "N/A" };

    static int current_nr_;
public:

    /** Construct with names only. Email will be N/A */
    Student(std::initializer_list<std::string> names);
    Student(std::initializer_list<std::string> names,
            std::string mail);
    std::string str();

    /** Get student number. */
    std::string nr();

    static bool valid_studnr(std::string);
    static std::string generate_studnr();
};

#endif
```


Header + Implementasjon

```
#include "student.hpp"

// Not included in header - why?
#include <iostream>

using namespace std;
```

```
Student::Student(initializer_list<string> names,
                  string mail) :
    names_(names), email_{mail}
{
```

“Namespace operator”
brukes for å referere til
medlemmene “fra utsiden”

```
    cout << "Constructing Student " << names_.size() << endl;
}

Student::str() const {
    Student{names, "N/A"}}

string Student::str(){
    string name="";
    for(auto n : names_)
        name+=" "+n;
    return name+" <"+email_+">";
}
```

```
#ifndef STUDENT_HPP
#define STUDENT_HPP
```

OK i implementasjonen!
Hvorfor?

```
#include <string>
#include <vector>

class Student{
    std::vector<std::string> names_;
    std::string email_{"N/A"};
    std::string studnr_{"N/A"};
```

```
    static int current_nr_;
public:
```

```
    /** Construct with names only. Email will be N/A */
    Student(std::initializer_list<std::string> names);
    Student(std::initializer_list<std::string> names,
            std::string mail);
    std::string str();
```

```
    /** Get student number. */
    std::string nr();
```

```
    static bool valid_studnr(std::string);
    static std::string generate_studnr();
};
```

```
#endif
```


Header + Implementasjon

```
#include "student.hpp"

// Not included in header - why?
#include <iostream>

using namespace std;

Student::Student(initializer_list<string> names,
                 string mail) :
    names_{names}, email_{mail}
{
    cout << "Constructing student "
          << *names.begin() << endl;
}

Student::Student(initializer_list<string> names) :
    Student{names, ""} {}

string Student::str() const {
    string name = "";
    for(auto n : names_)
        name += " " + n;
    return name + " <" + email_ + ">";
}
```

Eksplisitt initialisering av
alle medlemmer.
(...glemt noe?)

```
#ifndef STUDENT_HPP
#define STUDENT_HPP
```

OK i implementasjonen!
Hvorfor?

```
#include <string>
#include <vector>

class Student{
    std::vector<std::string> names_;
    std::string email_{"N/A"};
    std::string studnr_{"N/A"};

    static int current_nr_;
public:

    /** Construct with names only. Email will be N/A */
    Student(std::initializer_list<std::string> names);
    Student(std::initializer_list<std::string> names,
            std::string mail);
    std::string str();

    /** Get student number. */
    std::string nr();

    static bool valid_studnr(std::string);
    static std::string generate_studnr();
};

#endif
```

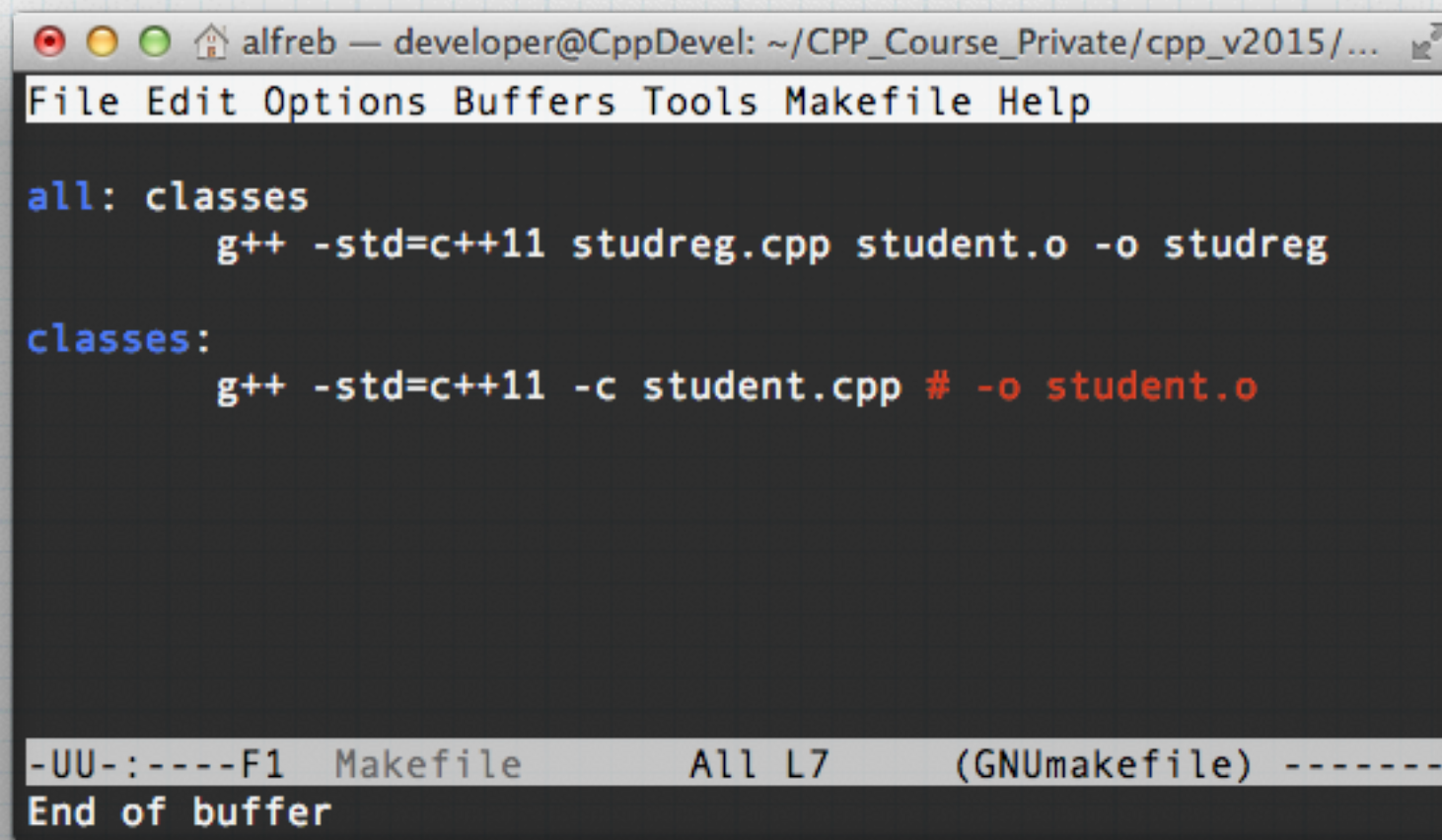

Makefile

- * Programmet "Make" fra GNU er et nyttig kompilerings- og installasjonsverktøy
- * I prinsippet et "script", med shell-kommandoer++
- * Hvis en mappe inneholder en fil "Makefile" vil denne kjøres med kommandoen "make"
- * Makefila består av "merkelapper", en for hver kompileringsjobb
- * Typiske merkelapper: "all", "clean", "configure", "install"
- * Finnes alternativer; cmake, nmake etc. GNU Make skal brukes i kurset - oblig2 vil kreve make-fil.

Makefile: Minimal og bedre enn ingenting

The screenshot shows a window titled "alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Private/cpp_v2015/...". The window contains a Makefile with the following content:

```
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help

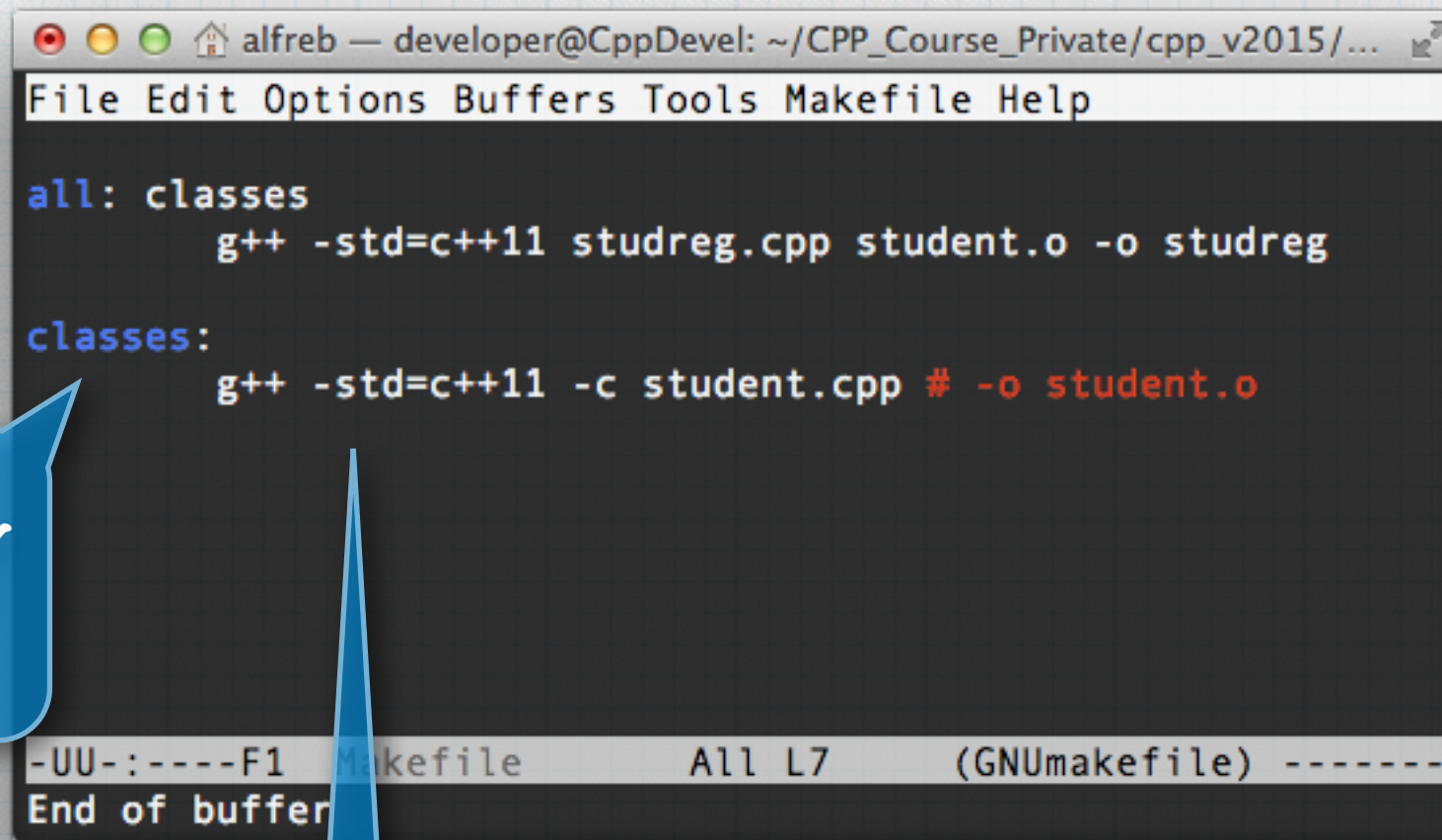
all: classes
    g++ -std=c++11 studreg.cpp student.o -o studreg

classes:
    g++ -std=c++11 -c student.cpp # -o student.o

-UU-:----F1 Makefile      All L7      (GNUmakefile) -----
End of buffer
```


Makefile: Minimal og bedre enn ingenting


```
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help

all: classes
    g++ -std=c++11 studreg.cpp student.o -o studreg

classes:
    g++ -std=c++11 -c student.cpp # -o student.o

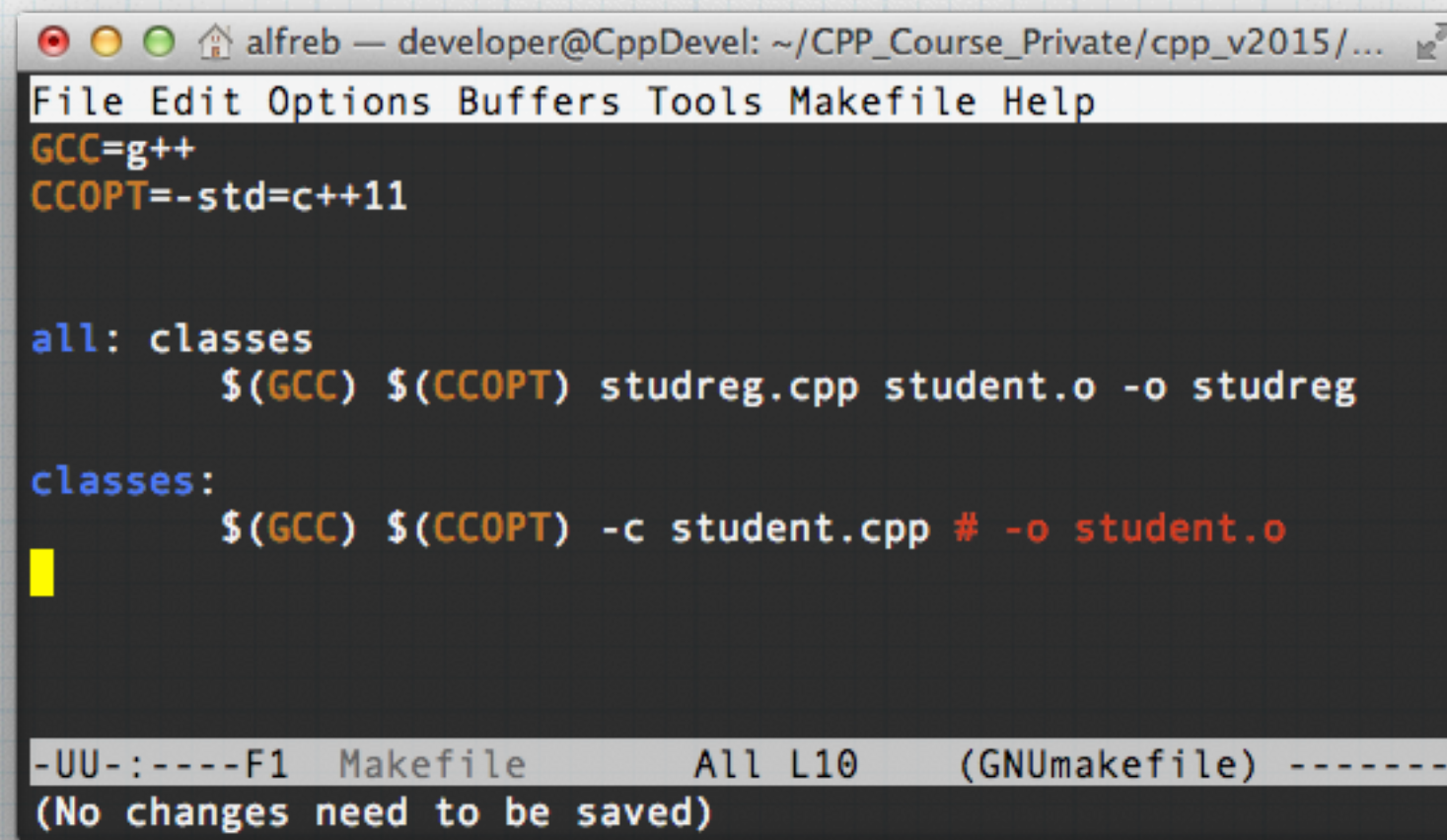
-UU-:----F1 Makefile      All L7      (GNUmakefile) -----
End of buffer
```

Merkelapper, for ulike "deljobber"

Innhold kan være en vanlig shell-kommando

Makefile: Variabler gjør fila «DRY»


```
alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Private/cpp_v2015/...
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help
GCC=g++
CCOPT=-std=c++11

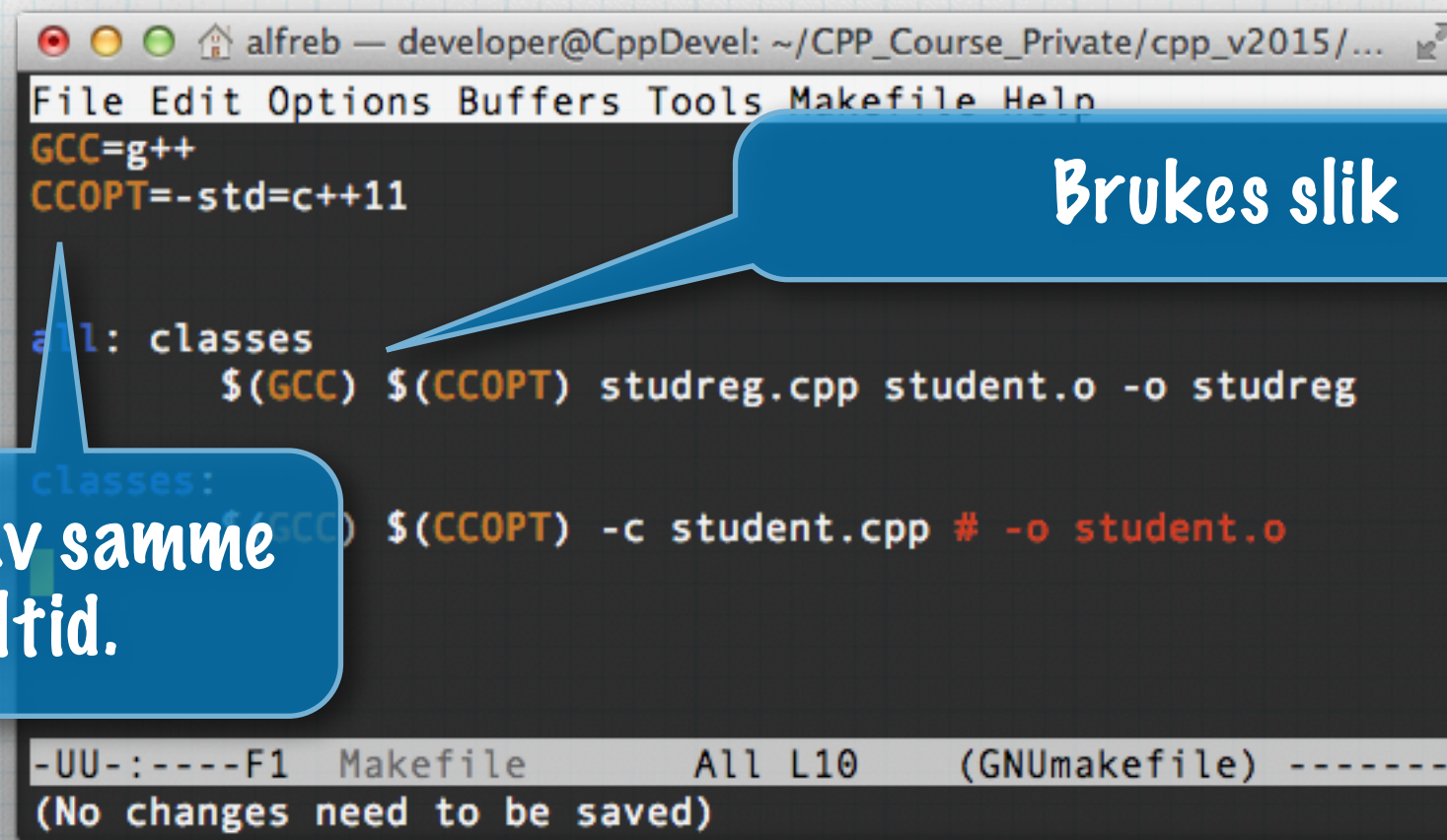
all: classes
    $(GCC) $(CCOPT) studreg.cpp student.o -o studreg

classes:
    $(GCC) $(CCOPT) -c student.cpp # -o student.o

-UU-:----F1 Makefile      All L10      (GNUmakefile) -----
(No changes need to be saved)
```


Makefile: Variabler gjør fila «DRY»


```
alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Private/cpp_v2015/...
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help
GCC=g++
CCOPT=-std=c++11

all: classes
    $(GCC) $(CCOPT) studreg.cpp student.o -o studreg

classes:
    $(GCC) $(CCOPT) -c student.cpp # -o student.o

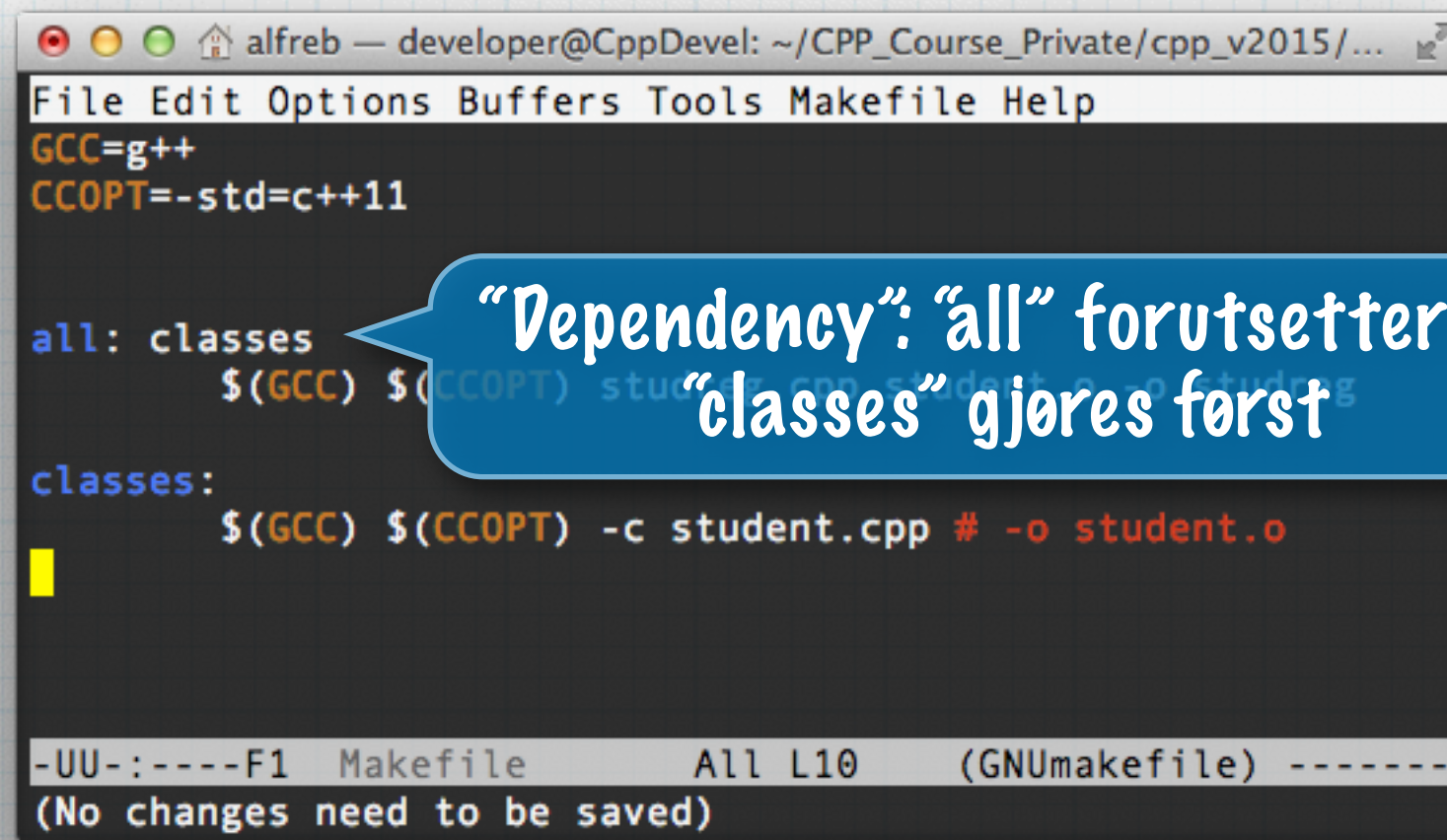
-UU-:----F1 Makefile      All L10      (GNUmakefile) -----
(No changes need to be saved)
```

Brukes slik

Variabler, nyttig av samme grunn som alltid.

Makefile: Variabler gjør fila «DRY»


```
alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Private/cpp_v2015/...
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help
GCC=g++
CCOPT=-std=c++11

all: classes
    $(GCC) $(CCOPT) student.cpp -o student.o

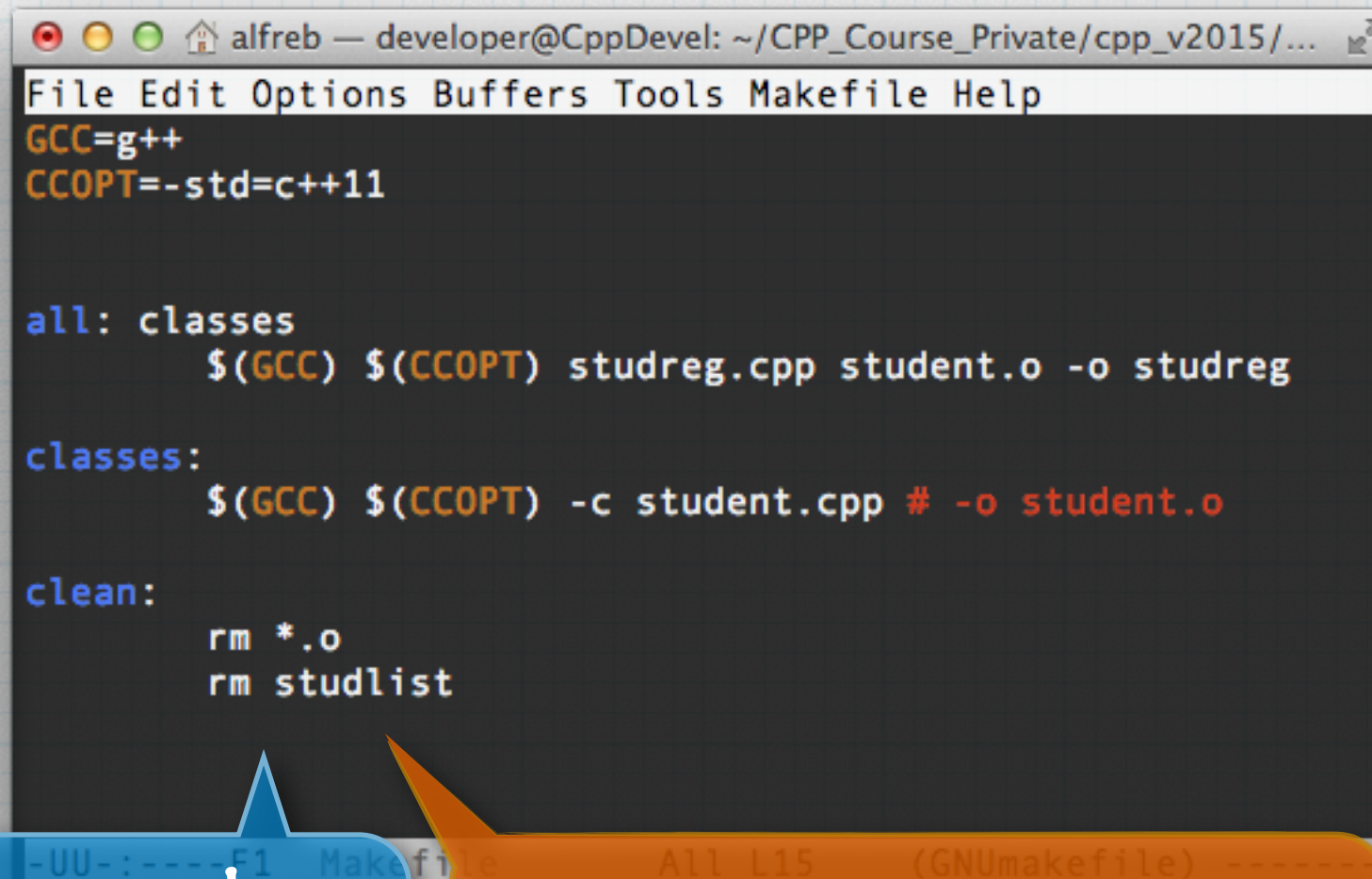
classes:
    $(GCC) $(CCOPT) -c student.cpp # -o student.o

-UU-:----F1 Makefile      All L10      (GNUmakefile) -----
(No changes need to be saved)
```

“Dependency”: “all” forutsetter at
“classes” gjøres først

Makefile: Eksempel


```
alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Private/cpp_v2015/...
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help
GCC=g++
CCOPT=-std=c++11

all: classes
    $(GCC) $(CCOPT) studreg.cpp student.o -o studreg

classes:
    $(GCC) $(CCOPT) -c student.cpp # -o student.o

clean:
    rm *.o
    rm studlist
```

Vanlige shell-kommandoer
kan brukes fritt - med
wildcards

Men hvis en kommando feiler,
stopper Make...

Makefile: Eksempel

```
alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Private/cpp_v2015/...
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help
GCC=g++
CCOPT=-std=c++11

all: classes
    $(GCC) $(CCOPT) studreg.cpp student.o -o studreg

classes:
    $(GCC) $(CCOPT) -c student.cpp # -o student.o

clean:
    $(RM) *.o
    $(RM) studlist
```

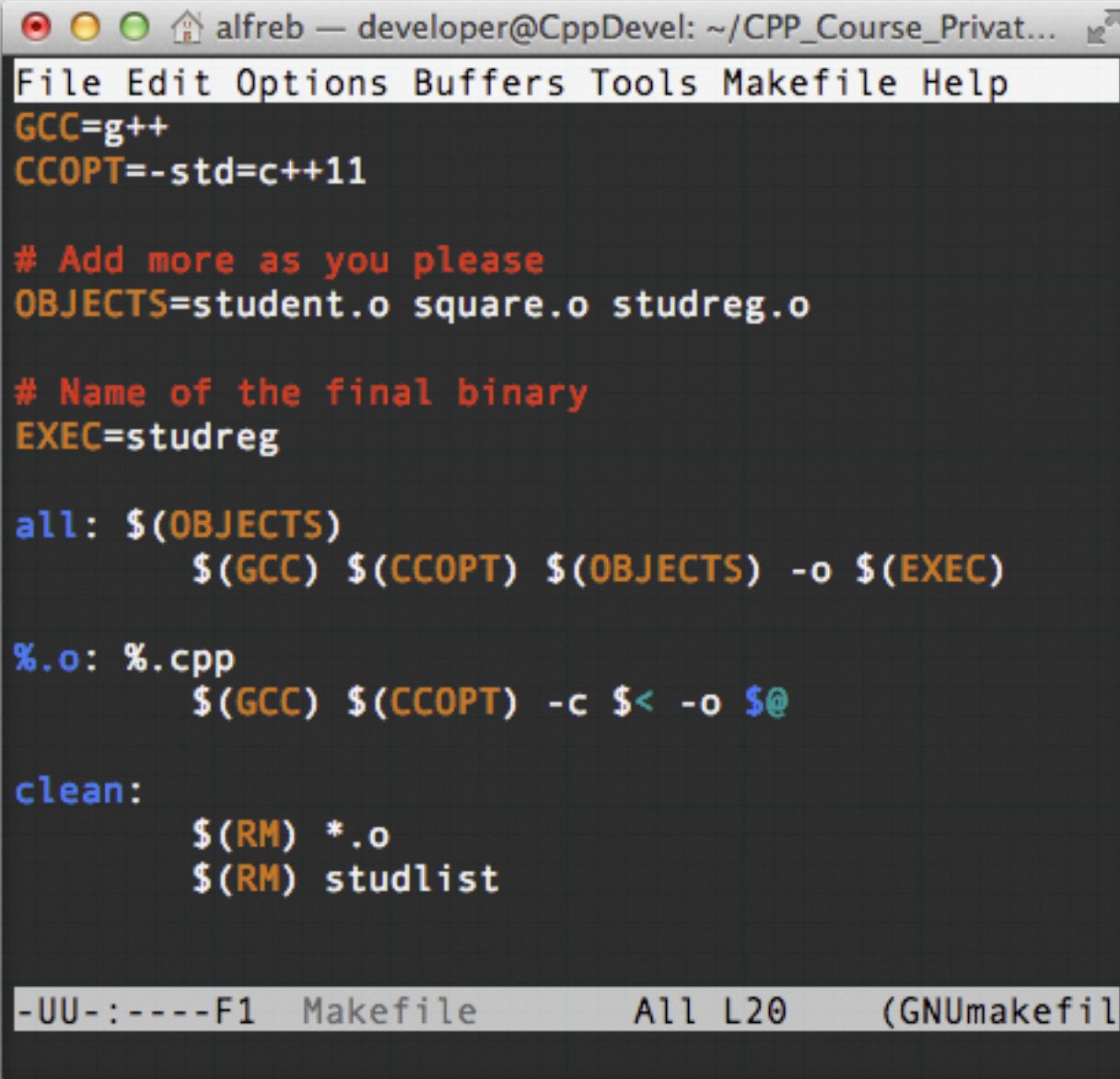
Vanlige shell-kommandoer
kan brukes fritt - med
wildcards

Finnes «implicit variables»
for flere av dem*

* https://www.gnu.org/software/make/manual/html_node/Implicit-Variables.html

Makefile: Fullstendig

A screenshot of a terminal window with a dark background and light-colored text. The window title bar shows 'alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Privat...'. The terminal displays a Makefile with various variables and rules. The variables are: GCC=g++, CCOPT=-std=c++11, OBJECTS=student.o square.o studreg.o, and EXEC=studreg. The rules are: 'all' which depends on \$(OBJECTS) and uses \$(GCC) \$(CCOPT) to compile them into \$(EXEC); a pattern rule for %.o from %.cpp using \$(GCC) \$(CCOPT) -c; and a 'clean' rule that removes *.o and studlist. The status bar at the bottom shows '-UU-:----F1 Makefile All L20 (GNUmakefil'.

```
alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Privat...
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help
GCC=g++
CCOPT=-std=c++11

# Add more as you please
OBJECTS=student.o square.o studreg.o

# Name of the final binary
EXEC=studreg

all: $(OBJECTS)
    $(GCC) $(CCOPT) $(OBJECTS) -o $(EXEC)

%.o: %.cpp
    $(GCC) $(CCOPT) -c $< -o $@

clean:
    $(RM) *.o
    $(RM) studlist

-UU-:----F1 Makefile All L20 (GNUmakefil
```


Makefile: Fullstendig

Liste av objektfiler vi skal bygge
(hver for seg)

Hele listen som «dependency»

```
alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Privat...
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help
GCC=g++
CCOPT=-std=c++11

# Add more as you please
OBJECTS=student.o square.o studreg.o

# Name of the final binary
EXEC=studreg

all: $(OBJECTS)
    $(GCC) $(CCOPT) $(OBJECTS) -o $(EXEC)

%.o: %.cpp
    $(GCC) $(CCOPT) -c $< -o $@

clean:
    $(RM) *.o
    $(RM) studlist

-UU-:----F1 Makefile All L20 (GNUmakefil
```


Makefile: Fullstendig

Liste av objektfiler vi skal bygge
(hver for seg)

Vanlig variabel (her, binærfile)

```
alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Privat...
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help
GCC=g++
CCOPT=-std=c++11

# Add more as you please
OBJECTS=student.o square.o studreg.o

# Name of the final binary
EXEC=studreg

all: $(OBJECTS)
    $(GCC) $(CCOPT) $(OBJECTS) -o $(EXEC)

%.o: %.cpp
    $(GCC) $(CCOPT) -c $< -o $@

clean:
    $(RM) *.o
    $(RM) studlist

-UU-:----F1 Makefile All L20 (GNUmakefil
```


Makefile: Fullstendig

Liste av objektfiler vi skal bygge
(hver for seg)

Vanlig variabel (her, binærfile)

«Pattern rule» for samtlige .cpp-filer
som skal bli .o-filer

```
alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Privat...
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help
GCC=g++
CCOPT=-std=c++11

# Add more as you please
OBJECTS=student.o square.o studreg.o

# Name of the final binary
EXEC=studreg

all: $(OBJECTS)
    $(GCC) $(CCOPT) $(OBJECTS) -o $(EXEC)

%.o: %.cpp
    $(GCC) $(CCOPT) -c $< -o $@

clean:
    $(RM) *.o
    $(RM) studlist

-UU-:----F1  Makefile          All L20    (GNUmakefil
```


Makefile: Fullstendig

Liste av objektfiler vi skal bygge
(hver for seg)

Vanlig variabel (her, binærfile)

«Pattern rule» for samtlige .cpp-filer
som skal bli .o-filer

```
alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Privat...
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help
GCC=g++
CCOPT=-std=c++11

# Add more as you please
OBJECTS=student.o square.o studreg.o

# Name of the final binary
EXEC=studreg

all: $(OBJECTS)
    $(GCC) $(CCOPT) $(OBJECTS) -o $(EXEC)

%.o: %.cpp
    $(GCC) $(CCOPT) -c $< -o $@

clean:
    $(RM) $(OBJECTS) $(EXEC)

- UU - : 7/20/2016 12:00:00 PM (GNUmakefile)
```

Filnavn på «input»-fila

Filnavn på «output» -fila

Makefile: Fullstendig

Liste av objektfiler vi skal bygge
(hver for seg)

Vanlig variabel (her, binærfile)

«Pattern rule» for samtlige .cpp-filer
som skal bli .o-filer

Alt du trenger nå er å legge til flere
filer under «OBJECTS».

Ny klasse «teacher.cpp»?
Legg til «teacher.o»

```
alfreb — developer@CppDevel: ~/CPP_Course_Privat...
File Edit Options Buffers Tools Makefile Help
GCC=g++
CCOPT=-std=c++11

# Add more as you please
OBJECTS=student.o square.o studreg.o

# Name of the final binary
EXEC=studreg

all: $(OBJECTS)
    $(GCC) $(CCOPT) $(OBJECTS) -o $(EXEC)

%.o: %.cpp
    $(GCC) $(CCOPT) -c $< -o $@

clean:
    $(RM) $(OBJECTS) $(EXEC)

- UU - : (GNUmakefile
```

Filnavn på «input»-fila

Filnavn på «output» -fila

Demo!

---

student.cpp, studlist.cpp, Makefile

Exceptions

- * Exceptions er objekter vi kan kaste tilbake til de som kalte oss, hvis noe galt oppstår.
- * I C har vi "errno.h" som definerer nummer på ulike typer vanlige feil. Disse returneres gjerne som "int'er".
- * Hva skal vi da med exceptions?
- * Slippe utrolig mange "if-statements!"
(mange if == mange feilkilder)
- * Exceptions hopper nemlig nedover på stack, helt til de finner en "catch".
- * Alle steder på stack som hoppes over, måtte ellers hatt "if-setninger".

Exceptions

sp>

```
gcd(0) : throw(err());
```

```
...
```

```
gcd(7)
```

```
int i=7...
```

```
gcd(8);
```

```
int i=8;
```

```
gcd(9)
```

```
int i=9;
```

```
gcd(10)
```

```
int x=10; ...
```

```
try{ gcd(11);} catch(err){}
```

```
main: is_prime(10)
```

- * En exception kastes ved å si "throw ..." der ... er et objekt.
- * Stacken "hoppes over"
- * Helt ned til "catch"
- * Og ingen kall imellom trenger å sjekke om det ble returnert riktig
- * ...ser dere noen problemer?

Exceptions

sp>

```
gcd(0) : throw(err());
```

```
...
```

```
gcd(7)
```

```
int i=7...
```

```
gcd(8);
```

```
int* i=new int(8);
```

```
gcd(9)
```

```
int i=9;
```

```
gcd(10)
```

```
int x=10; ...
```

```
try{ gcd(11);} catch(err){}
```

```
main: is_prime(10)
```

- * Hva hvis noe ble allokert på veien?
- * Det finnes lure løsninger, men inntil videre: Bruk exceptions! (men pass på!)
- * ...Fungerer dette bedre i java?
- * ...Vel - garbage-collector vil rydde opp - men den må jo rydde opp da.
- * Er det verdt det?
- * JA! Heller få noen feil fra exceptions, enn å få feil fordi feilhåndteringen er så innviklet.

Exceptions forts.

- * Vi kan i prinsippet kaste og fange alle typer objekter. Men, vi har noen standarder. (Og - kompilatoren kan ikke vite hva du kommer til å "catche", så den kan ikke sjekke typen)
- * Bruk gjerne `<stdexcept>`: exceptions som tar string som argument til konstruktør.
- * Eller lag egne subklasser av `<exception>` (`stdexcept` arver `exception`). Vent til vi har lært om arv.
- * Alle exceptions har en "string what()" som gir en feilmelding.
- * For alle funksjoner som kan kaste exceptions - bruk try/catch. STL oppgir alltid hva som kan kastes.

Exceptions: Eksempel

I/O - Typisk sted det er naturligt med «try» - og naturligt å kaste exceptions.

```
studreg — emacs-24.3 — 56x25
File Edit Options Buffers Tools C++ Help

const char* filename="participants.csv";

int main(int argc, char* argv[]){
    try{

        ifstream studfile(filename);
        if(not studfile.is_open())
            throw(runtime_error("Couldn't open file "));
        //runtime_error kommer med #include <stdexcept>

        while(studfile.good()){
            // ...
            students.insert(pair<string, student>(s.nr(), s));
        }
    } catch(runtime_error e){
        cout << "Ouch! " << e.what() << endl << endl;
    } catch(exception e){
        cout << "Ouch! " << e.what() << endl << endl;
    }
}

-UU-: **--F1 studlist.cpp 20% L33 (C++/1 Abbrev) --
```


Demo på nett:

`exception_leak.cpp`